

L'experiència que es presenta forma part de projecte de recerca nacional I+D: *Diseño curricular y buenas prácticas en Educación Infantil: una visión internacional, multicultural e interdisciplinar (EDU 2012-30972)*, i han participat 28 investigadors i 7 col·laboradors representants de 7 universitats.

OBJECTIUS:

1. Identificar bones pràctiques educatives en diferents contextos socials i culturals.
2. Visibilitzar les bones pràctiques analitzades a través de dispositius informàtics i multimèdia.
3. Generar una comunitat d'aprenentatge i intercanvi d'experiències, internacional i interdisciplinària.

MARC TEÒRIC:

- La perspectiva de la promoció de la resiliència en contextos educatius vulnerables i multiculturals (Vanistendael & Lecomte, 2002; Henderson & Milstein, 2008; Manciaux, 2003)
- La perspectiva del canvi i la innovació educativa (UNESCO, 2015; Trivette, Dunst, Hamby & Meter, 2012; Plumb, & Kautz, 2014; Gairín, Armengol i Muñoz, 2010)
- Paradigmes de qualitat i bones pràctiques en educació infantil (Zabalza, 2005; Howess, 2010)

CRITERIS D'IDENTIFICACIÓ DE BONES PRÀCTIQUES:

- Innovació: accions originals i creatives.
- Millora: accions que inclouen millores en recursos, espais, formes de treball, formes de relació, etc.
- Fonaments científics: accions amb base científica.
- Satisfacció: institucions o iniciatives que resultin satisfactòries per als docents responsables, els professionals, els pares i mares i altres agents implicats.

INSTRUMENTS DE RECOLLIDA DE DADES:

- Entrevistes a mestres
- Enregistraments audiovisuals
- Notes de camp i registres descriptius
- Anàlisi de documents del centre

ASPECTES ANALITZATS:

- Context : social, cultural, econòmic, institucional, etc.
- Fonamentació de la proposta
- Evolució de l'experiència
- Situació actual de la pràctica: activitats, materials i recursos ...
- Impacte i resultats
- Valoració dels agents implicats
- Transferibilitat

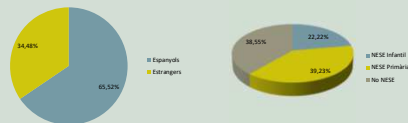
Nº bones pràctiques recollides

Anys	1º fase	2º fase	TOTAL
2013	12	27	39
2014	14	28	42
2015	5	14	19
TOTAL	76	69	100

ESTUDI DE CAS: EL PROCÉS DE CANVI EN EL CEIP VERGE DE LLUC

CONTEXTUALITZACIÓ

Centre públic amb 155 alumnes de la barriada Verge de Lluc (Palma de Mallorca) amb les següents característiques:

- dificultats socioeconòmiques
- barreres idiomàtiques i culturals
- mobilitat familiar i continus canvis
- falta d'estabilitat en el context familiar

Influències en el clima del centre:

- elevat nivell de conflictes entre l'alumnat
- manca de motivació i d'atenció
- elevat absentisme i fracàs escolar
- manca d'hàbits i rutines personals

Quines actituds i estratègies educatives són promotores de la resiliència?

- Respecte i empatia
- Vincle afectuós, segur i consistent
 - Seguretat i estabilitat
 - Establir objectius realistes

- Reforçar els aspectes positius
- Confiança i acceptació mutua
 - Fomentar l'autonomia i autoregulació
 - Protagonisme de l'alumne

- Descobrir i enfortir les qualitats personals
- Actitud optimista i pensament positiu
 - Sentit de l'humor

Com es va construir el procés de canvi en el centre?

OBJECTIUS	LINIES D'INTERVENCIÓ
Millorar el clima social i l'educació emocional	<ol style="list-style-type: none"> 1. Organització del centre per comunitats d'aprenentatge (petits, mitjans i grans) afavorint la interrelació entre alumnes de diferents edats. 2. Cohesió del grup de referència potenciant el diàleg i el treball de tutoria. 3. Agrupaments reduïts que permetin l'atenció individualitzada. 4. Dinàmiques d'expressió corporal i tècniques de relaxació i meditació.
Introduir metodologies que afavoreixin la participació activa, l'autonomia i la motivació a l'aprenentatge.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Creació d'espais d'aprenentatge motivadors. 2. Integració dels aprenentatges a través de diferents llenguatges expressius i artístics. 3. Autogestió de l'aprenentatge a través de plans de treball individualitzats i carpetes d'aprenentatge.
Afavorir la inclusió respectant les identitats i la diversitat cultural.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Formació de grups heterogenis per edats i cultures. 2. Integració de la realitat multicultural del centre en el currículum i les propostes educatives.
Propiciar un clima de benestar i diàleg amb les famílies	<ol style="list-style-type: none"> 1. Visibilitat de l'escola a les famílies a través de la documentació. 2. La comunicació a les famílies en els moments d'acolliment i acomiat de l'alumnat
Coordinar el treball en xarxa amb les diferents institucions i entitats del barri.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Participació activa del centre en la transformació i millora del barri. 2. Coordinació amb els diferents agents implicats en el benestar i seguretat dels infants.

VALORACIÓ I REFLEXIONS

El centre ha viscut un procés de transformació centrat en l'alumne connectant els aprenentatges amb les emocions i la pròpia identitat sociocultural.

"La educación no tendrá ningún sentido si esta misma educación no sirve para llevar al niño a un saber que tenga que ver con él mismo, con sí mismo, con sus emociones, con su medio, con su vivir cotidiano, de forma tal que pueda reflexionar sobre todo ello (volver hacia sí mismo) y orientar sus actitudes de forma positiva hacia el otro y hacia el mundo (para mejorarlo)." (Maturana, 2001)

La incorporació de metodologies actives ha potenciat el protagonisme de l'alumnat afavorint la motivació vers l'aprenentatge i l'adquisició d'una progressiva autonomia i la capacitat de prendre decisions

"... una relación que quiere ser educativa ... quiere despertar en nuestros alumnos dimensiones propias y proporcionarles experiencias y saberes para su propio despliegue" (Contreras, 2005)

La formació i reflexió compartida de l'equip educatiu ha afavorit un canvi de mirada vers les capacitats i identitats dels infants.

"Sólo desde una cultura de la donación, de la generosidad, es posible educar, enseñar y aprender" (Barcena, & Mèlich, 2000)

EL treball per ambients s'adequa a les característiques i necessitats de l'alumnat d'aquest centre. S'ha millorat el clima socio-emocional del centre a partir d'una atenció més personalitzada i un seguiment més individualitzat dels infants.